
DAVRANIŞSAL FİNANS YAKLAŞIMI İLE ÇORUM VE YOZGAT İLLERİNDEKİ YATIRIMCILARIN KARŞILAŞTIRMASI

Selçuk KENDİRLİ*
Aslıhan KAYA**

ÖZET

Davranışsal finans yaklaşımının temel oluşturduğu bu çalışmada, gelişmişlik düzeyi yönünden farklılık gösteren Çorum ve Yozgat illeri değerlendirmeye alınmıştır. 400 bireysel yatırımcının katılımıyla gerçekleştirilen anketler ekonometri programı yardımıyla analiz edilmiştir. Çalışmada iki ildeki bireysel yatırımcıların yatırım tercihleri ve bu tercihlere etki eden demografik ve psikolojik unsurlar incelenmiştir. İki il arasında farklılıklar olması nedeniyle, yatırım kararlarının ve bu kararları etkileyen unsurlarında farklı olacağı düşünülmüştür. Bu duruma göre hipotezler geliştirilmiştir. Geliştirilen hipotezler kantitatif analiz teknikleri ile test edilmiştir.

Çalışmanın sonucunda elde edilen verilere göre Çorum ve Yozgat illerindeki yatırımcılar benzer yatırım araçlarını tercih etmektedirler. Fakat yatırım kararlarını etkileyen bazı faktörlerde farklı düşünmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Davranışsal Finans, Yatırım Kararları, Bireysel Yatırımcı, Çorum ve Yozgat.

COMPARE TO CORUM AND YOZGAT INVESTORS IN BEHAVIORAL FINANCE APPROACH

ABSTRACT

In this study we try to evaluate to Çorum and Yozgat investors with behavioral finance approach in spite of that they are in different situation that they their level of development. 400 questionnaires were attended to this research and we examined to this questionnaire with the help of econometric software. In this study, we analyzed that investment preferences of individual investors in the two provinces and the demographic and psychological factors that affecting to preferences of the investments. Due to the there are differences between the two provinces, we think that there are some differences between the two provinces' decisions of investments and the factors. According to this situation we developed hypotheses. And research hypotheses were tested by quantitative analyzing methods.

According to this study, Çorum and Yozgat investors prefer to similar investment tools. But some factors of affecting to investment decisions are different that they thinking.

Keywords: Behavioral Finance, Investment Decisions, Individual Investors, Çorum and Yozgat.

* Doç. Dr. Hitit Üniversitesi İİBF Bankacılık ve Finans Bölümü

** Öğr. Gör. Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Sivil Hava Ulaştırma İşletmeciliği

GİRİŞ

Günümüz finans sektöründe insanın rasyonel bir varlık olduğu ve sadece mantığı ile hareket ettiği görüşü geçerliliğini yitirmiştir. Bu düşüncenin yerine insanın sosyal bir varlık olduğu ve mantığın yanı sıra duygularıyla da hareket ettiği görüşü yer almıştır.

Davranışsal finans, davranışsal ekonominin bir alt dalı olarak ortaya atılmış ve teorileri psikoloji ve sosyoloji ile açıklanmaya çalışılmıştır. Davranışsal finans modelleri genellikle mantığa dayalı modellerin açıklayamadığı yatırımcı davranışlarındaki ya da piyasadaki normal dışı hareketleri açıklamak ve anlamlı kılmak amacıyla geliştirilmiştir (Glaser vd, 2003:527). Davranışsal finans sayesinde yatırımcıların piyasayı, kendilerini ve diğer yatırımcıları anlamaları mümkün olmaktadır. Ayrıca aracı kurumların ve profesyonellerin hizmet verdikleri yatırımcıları daha iyi anlayıp onların ihtiyaç ve isteklerine uygun tavsiyelerde bulunmalarını kolaylaştırmaktadır (Bayrak, 2012:6).

Bu çalışmada davranışsal finans kavramına yönelik olarak yapılan çalışmalar incelenerek, Yozgat ve Çorum illerindeki yatırımcıların yatırım tercihleri ve yatırım kararlarında etkili olan unsurlar değerlendirilerek iki il arasındaki farklılıklar incelenmiştir.

1. DAVRANIŞSAL FİNANS KONUSUNDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

Yatırımcıların demografik özelliklerinin, içinde buldukları psikolojik durumlarının, yakınlarının, çevrenin, aracı kurumların ve medyanın yatırım kararlarında etkisinin olduğunun anlaşılması davranışsal finans kavramının geliştirilmesine neden olmuştur. Bu konunun etkilerinin ölçülebilmesi için birçok çalışmalar yapılmıştır.

Taner ve Akkaya (2005: 47-54) çalışmalarında davranışsal finans kavramına ve boyutlarına değinerek, yatırımcıların kararlarında etkili olan unsurları algılama psikolojisine bağlı olarak değerlendirmişlerdir. Çalışmada;

- Davranışları hafızadaki bilgilere göre şekillendiren bilişsel davranış,
- Yatırımcıların kendilerine olan güvenlerinden kaynaklanan aşırı güven davranışı,
- İlişkili olayların ayrı ayrı değerlendirmesinin yapıldığı mental muhasebe kavramı,
- Bilgilerin sunulması ile ilgili olan çerçeveleme kavramı,
- Bir olayın yargılanma stratejisi ile ilgili olarak temsillilik kavramı,
- İnsanın doğasından gelen tabiat (huy) kavramı yatırımcıların davranışlarını şekillendiren unsurlar olarak sıralanmıştır.

Küçükşille ve Usul (2012: 26-33) çalışmalarında yatırımcıların kararlarını alırken önyargılarla hareket ettiklerini belirterek bu önyargıları açıklamaya çalışmışlardır.

- İnsanların olayların sonucunu önceden bildiklerini iddia ettikleri sonradan anlama önyargısı,
- Riskleri az görmeye neden olan optimizm önyargısı,
- Kısa vadede yatırımcıların düşük reaksiyon göstermelerine ve uzun vadede ise temsillilik önyargısıyla birlikte geri dönüşlere neden olan tutuculuk önyargısı,

- Yatırımcıların mevcut riskleri düşük tahmin etmelerine ve kendi becerilerini de abartmalarına neden olan aşırı güven duygusu,
- İnsanların başarısızlıklarından başkasını sorumlu tutması yüklenme önyargısı,
- İnsanların bilgileri artınca kararlarının doğruluğunun artacağı yönünde bilgi yanılması,
- Yatırımcıların mevcut riskleri düşük tahmin etmelerine ve kendi becerilerini de abartmalarına neden olan kontrol yanılması,
- İki seçenekle karşı karşıya kalındığında aşına olanın seçilmesine neden olan aşına olma önyargısı,
- Başka birinin görüşlerini destekleyen deneyimlere inanma ve vurgulama; desteklemeyenleri ise önemsememe ve kötüleme eğilimine neden olan doğrulayıcı önyargısı,
- Bilginin karar alınmasında önemli olmamasına rağmen, karar alıcıların bu bilgiyi bekleme eğilimine girmesi durumuna neden olan ayrılma önyargısı gibi unsurların yatırımcıların yatırım kararlarını etkileyen unsurlar olduğu çalışmada ifade edilmiştir.

Sefil ve Çilingiroğlu (2011:247) davranışsal finansın temelini belirlemeye yönelik olarak yaptıkları çalışmada, finansal piyasalara önemli derecede etki eden bilişsel ve duygusal karar verme eğilimlerinin davranışsal finans açısından genel çerçevesini sunmuşlardır.

Saraç ve Kahyaoglu (2011:135-157) davranışsal finans yaklaşımı çerçevesinde, 2008 yılında yaşanan ekonomik krizin, yatırımcı davranışlarına yansımaları değerlendirdikleri çalışmada, yatırımcıların demografik özelliklerinin risk alma davranışı üzerine etkisini değerlendirmişlerdir. 31 yatırımcının 2007-2009 yılları arasında borsada yaptığı işlemlerin esas alındığı çalışmada, sosyo-ekonomik ve demografik özelliklerin risk alma eğilimleri üzerinde etkisi olduğu ortaya konmuştur.

Kaderli ve Akbulut (2009: 212-226) Şanlıurfa ilindeki yatırımcıların yatırım yatırımcı profili ve yatırımcı davranışlarına yönelik olarak gerçekleştirdikleri çalışmada, sosyo-ekonomik ve demografik özelliklerin, eğitim seviyesinin, bilgi birikimlerinin, yatırım tecrübelerinin ve medyanın yatırım kararlarına etki eden faktörler olarak ortaya konmaktadır.

Türkiye'deki bireysel yatırımcıların kararlarını etkileyen unsurlar, Demir ve arkadaşları (2011:117-145) tarafından davranışsal finans alanında ortaya konmuş literatür çerçevesinde değerlendirilmiştir. Isparta, Burdur ve Antalya'daki yatırımcılar üzerinde gerçekleştirilen çalışmanın sonuçları, yatırımcıların psikolojik unsurlar, önyargılar, çevresel faktörler, medya, demografik özellikler gibi birtakım hususlardan etkilenerek rasyonel olmayan kararlar alabildiklerini ortaya koymuştur.

Davranışsal finans, piyasaları etkileyen olayların açıklanmasında yararlanılan yaklaşımlardan birisi olması nedeniyle Ege ve diğerleri (2012) çalışmalarında etkin piyasa hipotezini test etmek için davranışsal finans yaklaşımından yararlanmışlardır. Ocak ayı anomalisinin değerlendirildiği çalışmada, anomalinin nedenlerinden biri olarak ocak ayında medyaya yansıyan şirketlerle ilgili bilgilerin yatırımcıların kararlarını etkilemesi gösterilmiştir.

Birçok unsurun insan davranışlarını etkilediği bilinmektedir. Bunlardan birisi de ayın hallerinin insan davranışlarını etkilediğine olan inançtır. Davranışların yanı sıra yatırım kararlarını da etkileyip etkilemediğini ölçmek üzere Küçüksille tarafından bir çalışma yapılmıştır. Küçüksille (2013) ayın evrelerini davranışsal finans açısından incelemek üzere 01.01.1988-31.12.2011 tarihleri arasındaki İstanbul Menkul Kıymetler Borsası 100 (İMKB 100) endeksi verilerini esas almıştır. Ayın evreleri ile hisse senedi getirilerinin ve işlem hacimlerinin arasındaki ilişki araştırılmıştır. Yapılan çalışma sonucunda ayın evreleri ile İMKB 100 getirileri ve işlem hacimleri arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

Jagongo ve Mutswenje (2014) çalışmalarında Nairobi Borsası'nda işlem yapan 50 yatırımcıdan 50 yatırımcının 42'sini örneklem grubu olarak belirlenmiş ve bu gruba 28 maddeli anket uygulaması yapılmıştır. Bu anket sonuçlarına göre yatırımcıların kararlarını etkileyen önemli hususlar; şirketin imajı, endüstrideki yeri, gelecekte beklenen getirisi, karlılığı, hisse senedinin geçmişteki performansı, fiyatı ve ekonomi ile ilgili beklentiler olarak sıralanmıştır. Ayrıca işletme ile ilgili iyi düşünceler, çevresel faktörler ve risk alma eğilimine sahip olma gibi hususların da yatırım kararlarını etkileyen unsurlar olduğu ortaya konmuştur.

2. ARAŞTIRMA ANALİZİ VE YÖNTEMİ

Çalışmada öncelikle araştırmaya konu illere ait istatistiksel veriler incelenmiş ve farklılıklar ortaya konulmaya çalışılmıştır. Farklı yapıya sahip illerde yaşayan bireylerin farklı yatırım araçları tercih edecekleri ve yatırım kararlarını etkileyen unsurların da farklılık göstereceği düşünülmüştür. Bu düşünce ile ortaya atılan hipotezler, her iki ilde yaşayan bireysel yatırımcılar arasındaki finansal davranış ve bu davranışları etkileyen faktörlerin yatırım kararlarına olan yansımaları ve davranış farklılıkları üzerine kurulmuştur. Yapılan anket analizleri ile bu hipotezlerin geçerli olup olmadığı test edilmiştir.

2.1. Yozgat ve Çorum İlleri Hakkında Genel Değerlendirme

Araştırmaya konu iller arasında gelişmişlik yönünden farklılıklar bulunmaktadır. Bunlardan birkaçı aşağıda maddeler halinde sunulmuştur.

- 2012-2013 TÜİK nüfus verilerine göre Yozgat il nüfusu 444,211 kişi olup şehir merkezinde 97,444 kişi yaşamaktadır. Çorum il nüfusu 532,080 kişi olup il merkezinde 237,000'den fazla kişi yaşamaktadır (TÜİK, 2014).
- Yozgat ilinde şehirleşme oranı daha düşük olup gelişmişlik endeksinde 81 il arasında 69'uncu sırada bulunurken Çorum ili 52'nci sırada yer almaktadır (TÜİK, 2014).
- 2012 finansal gelişmişlik açısından; tasarruf mevduatı, nakdi krediler, gayri nakdi krediler, takipteki alacaklar oranı, şube sayısı, ATM sayısı, interaktif müşteri sayısı, üye işyeri sayısı, POS sayısı esas alınarak yapılan karşılaştırmada Yozgat 45. sırada bulunurken Çorum ili 35. sırada bulunmaktadır (Gül ve Çevik, 2014: 2-6).
- Yozgat ili net göç hızı -22,0 (aldığı göç: 16.688, verdiği göç: 26.572) iken Çorum ilinde ise göç hızı -8,2'dir (aldığı göç: 17.073, verdiği göç: 21.460) (TÜİK, 2014).

- Yozgat ili işsizlik oranı %8,6 ile Türkiye genelinde 28. iken Çorum ili işsizlik oranı %5,9 ile Türkiye genelinde 74. sırada yer almıştır (İHA, 2014 ve TÜİK, 2014).
- Yozgat ili istihdam oranı %44,7 ile Türkiye genelinde 43. sırada iken Çorum ili istihdam oranı %48,9 ile 29. sırada yer almıştır (İHA, 2014 ve TÜİK, 2014).

Veriler incelendiğinde Çorum ilinin Yozgat iline göre daha gelişmiş olduğu değerlendirilmektedir.

2.2. Araştırmanın Önemi ve Amacı

Davranışsal Finans Yaklaşımı perspektifinde Çorum ve Yozgat illerindeki bireysel yatırımcıların, yatırım kararlarını alırken rasyonel kararların dışında psikolojik ve demografik özelliklerin de yatırım kararları üzerinde etkili olduğu düşünülmüş ve bu unsurların yatırım kararlarına nasıl yön verdiği ölçülmeye çalışılmıştır. Gelişmişlik düzeyi farklılık gösteren bu iki ilde, bireysel yatırımcıların yatırım tercihlerinin ve yatırım kararlarını etkileyen unsurların da farklı olabileceği değerlendirilmektedir. Çalışmada her iki ilde yaşayan yatırımcıların yatırım davranışlarındaki farklılık ve benzerlikler karşılaştırılarak değerlendirme yapılmıştır.

2.3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın bulguları aşağıda verilen sınırlar çerçevesinde yorumlanmıştır.

- Bu araştırma Çorum ve Yozgat il merkezlerinde yaşayan bireysel yatırımcılar üzerinde gerçekleştirilmiştir.
- Araştırmada ele alınan yatırım kararı alma sürecini etkileyen demografik ve psikolojik uygulama ölçüm araçlarının güvenilirlik ve geçerlilik boyutları ile sınırlıdır.
- Sosyal bilimlerde yapılan çalışmalarda mevcut sınırlılık bu çalışma içinde geçerlidir.

2.4. Araştırmanın Yöntemi ve Veri Değerlendirilmesi

Araştırmanın verileri bireysel yatırımcılarla yüz yüze gönüllülük esasına göre literatür ışığında hazırlanan anket çalışması uygulanmıştır. Bireysel yatırımcıların yatırım davranışlarıyla ilgili derinlemesine ve bireysel yatırım davranışlarını etkileyen değişkenler üzerinde derinlemesine bir açıklama getirilmeye çalışılmıştır. Anket soruları temel olarak 2 bölümden oluşturulmuştur. İlk bölümde genel olarak demografik özellikleri içeren sorulara yer verilerek, hedef kitle daha iyi tanınmaya çalışılmıştır. İkinci bölümde ise yöneltilen ifadelerin bireysel yatırımcıların yatırım kararlarında farklı faktörlerin etkisi olup olmadığı ölçülmeye çalışılmıştır.

Elde edilen 400 örnekleme ait anket formundaki veriler SPSS istatistik programında analiz edilebilir şekilde veri girişi yapılmıştır. SPSS istatistik programında çıkan sonuçlar doğrultusunda frekans dağılımı tabloları hazırlanmış olup, ayrıca araştırma hipotezlerini test etmek için F testi veya

diğer adıyla Varyans Analizi (Analysis of Variance/ANOVA) uygulanmıştır. Çorum ve Yozgat ilinde ankete katılan iki grup arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı ölçülmeye çalışılmıştır.

Ankette uygulanan soruların SPSS ortamında kodlandırma işlemi verilerin özelliğine göre koşulsuz değişken (categorical variable) olarak girilmiştir. SPSS veri tablosu (data set) içerisinde kayıp değer (missing value) bulunmamakta olup; ankete katılan katılımcılar ankette yer alan soruların tamamı eksiksiz cevaplamışlardır. Çorum ve Yozgat illerindeki bireysel yatırımcılar istatistiksel karşılaştırma yapılması amacıyla iki farklı kategorili grup olarak (kukla değişken/dummy variable) kodlanmıştır (Yozgat=0, Çorum=1). Çalışmada yer alan örneklemelerin demografik özellikleriyle ilgili ankette yer alan diğer sorularda; cinsiyet, yaş, eğitim, medeni durum, çocuk sayısı, meslek ve gelir durumu bilgilerine yer verilmiş olup koşulsuz/ kategorik değişken olarak sınıflandırılarak kodlanmıştır. Ayrıca yatırım araçları değişkeni ise TL mevduat=1, döviz mevduat=2, altın=3, hisse senedi=4, hazine bonosu-devlet tahvili=5 (categorical variable) olarak kodlanmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünde 5'li Likert Ölçeği kullanılmıştır. Anket için hazırlanan sorulardaki ifadeler analiz sırasında; "kesinlikle katılıyorum=4", "katılıyorum=3", "kararsızım=0", "katılmıyorum=2", "kesinlikle katılmıyorum=1" şeklinde derecelendirilmiştir. Kararsızım yanıtı elde edilecek sonuçları etkilememesi adına sıfır olarak kodlanmıştır. Bu bölümde yer alan sorular ile bireysel yatırımcıların, yatırım kararlarını etkileyen faktörler değerlendirilmeye çalışılmıştır.

2.5. Araştırma Hipotezlerinin Belirlenmesi

Çorum ve Yozgat illerindeki bireysel yatırımcıların yatırım kararlarını etkileyen faktörlerin, illere göre farklılıklarının değerlendirilmesi için 11 adet hipotez geliştirilmiştir.

H₁: Yozgat ilinde yaşayan yatırımcılar ile Çorum ilinde yaşayan yatırımcılar arasında, yatırım tercihlerine göre anlamlı farklılık gösterir.

H₂: Yozgat ilinde yaşayan yatırımcılar ile Çorum ilinde yaşayan yatırımcıların kazançları ile para ve sermaye piyasası araçlarına yatırım oranları arasında anlamlı farklılık gösterir.

H₃: Yozgat ve Çorum illerinde yaşayan bireysel yatırımcıların yatırımlarında en çok gelir getiren araçları tercih etmeleri arasında anlamlı farklılık gösterir.

H₄: Yozgat ve Çorum illerinde yaşayan bireysel yatırımcıların aracı kurumların tavsiyelerine uyma davranışları arasında anlamlı farklılık gösterir.

H₅: Yozgat ve Çorum illerinde yaşayan bireysel yatırımcıların yatırım kararlarında arkadaş ve yakınlarının yatırım kararlarının etkisi her iki grup arasında anlamlı farklılık göstermez.

H₆: Yozgat ve Çorum illerinde yaşayan bireysel yatırımcıların dini görüşlerinin yatırım kararlarını etkileme durumu her iki grup arasında anlamlı farklılık gösterir.

H₇: Yozgat ve Çorum illerinde yaşayan bireysel yatırımcıların yatırımlarında riskten uzak durma davranışlarında her iki grup arasında anlamlı farklılık gösterir.

H₈: Yozgat ve Çorum illerinde yaşayan bireysel yatırımcıların yatırımlarında yazılı ve görsel basındaki kriz haberlerinden etkilenip piyasadaki yatırımlarını çekme davranışında her iki grup arasında anlamlı farklılık gösterir.

H₉: Yozgat ve Çorum illerinde yaşayan bireysel yatırımcıların yatırımlarında havaların güzel ya da kötü gitmesi yatırım kararını etkileme hususunda her iki grup arasında anlamlı farklılık gösterir.

H₁₀: Yozgat ve Çorum illerinde yaşayan bireysel yatırımcıların yatırımlarında başarılı oldukları önceki yatırımlardan etkilenerek daha çok yatırım yapmaya yöneltme durumu her iki grup arasında anlamlı farklılık gösterir.

H₁₁: Yozgat ve Çorum illerinde yaşayan bireysel yatırımcıların yatırımlarında yapmış oldukları yatırım değer kaybetmesi durumunda farkı telafi etmek için farklı yatırım araçlarını tercih etme davranışı her iki grup arasında anlamlı farklılık göstermez.

Şeklinde sıralanmaktadır.

2.6. Verilerin Analizi

Yozgat ve Çorum illerinden ankete katılan toplam 400 bireysel yatırımcının frekans dağılımına ilişkin veriler cinsiyet, yaş, eğitim durumu, meslek, gelir, yatırım oranı ve yatırım araçları açısından değerlendirilmiştir.

Tablo 1. Yozgat ve Çorum İllerinde Ankete Katılanların Cinsiyet Dağılımları

CİNSİYET DAĞILIMI	YOZGAT			ÇORUM		
	Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde	Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde
Kadın	35	17.5	17.5	37	17.5	17.5
Erkek	165	82.5	100.0	163	82.5	100.0
Toplam	200	100.0		200	100.0	

Yozgat ve Çorum illerinde ankete katılan bireysel yatırımcıların toplam sayısı 400'dür. Yozgat ilinde 35 kadın katılımcının % 17,5'lik, 165 erkek katılımcının ise % 82,5'lik payı oluşturduğu, Çorum ilinde 37 kadın katılımcının % 17,5'lik, 163 erkek katılımcının ise % 82,5'lik payı oluşturduğu Tablo 1.'de görülmektedir.

Tablo 2. Yozgat ve Çorum İllerinde Ankete Katılanların Yaş Dağılımları

YAŞ DAĞILIMI	YOZGAT			ÇORUM		
	Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde	Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde
20-29	30	15.0	15.0	30	15.0	15.0
30-39	41	20.5	35.5	57	28.5	43.5
40-49	83	41.5	77.0	78	39.0	82.5
50-59	40	20.0	97.0	31	15.5	98.0
60 ve üstü	6	3.0	100.0	4	2.0	100.0
Toplam	200	100.0		200	100.0	

Yozgat ilinden katılanların % 15'i olan 30 kişi 20-29 yaş aralığında, %20,5'i olan 41 kişi 30-39 yaş aralığında, %41,5'i olan 83 kişi 40-49 yaş aralığında, %20'si olan 40 kişi 50-59 yaş aralığında ve % 3'ü olan 6 kişi de 60 yaş ve üstü gurubunda yer aldığı; Çorum ilinden katılanların % 15'i olan 30 kişi 20-29 yaş aralığında, %28,5'i olan 57 kişi 30-39 yaş aralığında, %39'u olan 78 kişi 40-49 yaş aralığında, %15,5'i olan 31 kişi 50-59 yaş aralığında ve % 2'si olan 4 kişi de 60 yaş ve üstü gurubunda yer aldığı görülmektedir.

Tablo 3. Yozgat ve Çorum İllerinde Ankete Katılanların Eğitim Dağılımları

EĞİTİM DAĞILIMI	YOZGAT			ÇORUM		
	Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde	Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde
İlköğretim	80	40.0	40.0	40	20.0	20.0
Lise	50	25.0	65.0	42	21.0	41.0
Önlisans	22	11.0	76.0	40	20.0	61.0
Lisans	40	20.0	96.0	40	20.0	81.0
Lisans Üstü	8	4.0	100.0	38	19.0	100.0
Toplam	200	100.0		200	100.0	

Yozgat ilinde ankete katılanların % 40'ı olan 80 kişinin ilköğretim, % 25'i olan 50 kişinin lise, % 11'i olan 22 kişinin önlisans, % 20'si olan 40 kişinin lisans, %4'ü olan 8 kişinin de lisansüstü eğitim aldığı; Çorum ilinde ankete katılanların % 20'si olan 40 kişinin ilköğretim, % 21'i olan 42 kişinin lise, % 20'si olan 40 kişinin önlisans, % 20'si olan 40 kişinin lisans, %19'u olan 38 kişinin de lisansüstü eğitim aldıkları Tablo 3'den görülmektedir. Ankete katılan Çorum ilindeki bireysel yatırımcıların eğitim seviyesi, Yozgat ilindeki yatırımcılara göre eğitim seviyesine göre daha yüksek olduğu ve yaklaşık olarak her 3 kişiden 1'nin lisans veya lisansüstü mezunu olduğu anket verilerden anlaşılmaktadır.

Tablo 4. Yozgat ve Çorum İllerinde Ankete Katılanların Meslek Grupları

MESLEK GRUPLARI	YOZGAT			ÇORUM		
	Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde	Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde
Memur	47	23.5	23.5	44	22.0	22.0
İşçi	42	21.0	44.5	24	12.0	34.0
Serbest Meslek	26	13.0	57.5	34	17.0	51.0
Emekli	24	12.0	69.5	18	9.0	60.0
Ev Hanımı	7	3.5	73.0	4	2.0	62.0
Yönetici	4	2.0	75.0	7	3.5	65.5
Öğretmen	9	4.5	79.5	6	3.0	68.5
Öğretim Elmanı	4	2.0	81.5	39	19.5	88.0
Finans Sektörü	4	2.0	83.5	7	3.5	91.5
Diğer	33	16.5	100.0	17	8.5	100.0
Toplam	200	100.0		200	100.0	

Her iki ilden de ankete katılanların çoğunluğunu memurların oluşturduğu görülmektedir. Yozgat ilinde ikinci sırayı %21 ile işçiler alırken Çorum ilinde ise %19,5 ile öğretim elemanlarının aldığı görülmektedir. Yozgat ilinde en düşük katılımcının olduğu meslek grupları %2 ile yöneticiler ve finans sektörü çalışanlarıdır. Çorum ilinde ise %2 ile ev hanımlarıdır. Bu veriler detaylı olarak Tablo 4’de yer almaktadır.

Tablo 5. Yozgat ve Çorum İllerinde Ankete Katılanların Gelir Düzeyleri

GELİR DÜZEYLERİ	YOZGAT			ÇORUM		
	Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde	Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde
500-999 TL	32	16.0	16.0	13	6.5	6.5
1.000-1.999 TL	58	29.0	45.0	58	29.0	35.5
2.000-2.999 TL	71	35.5	80.5	86	43.0	78.5
3.000-3.999 TL	27	13.5	94.0	31	15.5	94.0
4.000 TL ve üzeri	12	6.0	100.0	12	6.0	100.0
Toplam	200	100.0		200	100.0	

Tablo 5’de ankete katılanların gelir düzeyleri görülmektedir. Yozgat ilinden ankete katılanların gelir dağılımı açısından en yüksek paya sahip olan aralık % 35,5 (71 kişi) ile 2.000-2.999 TL aralığıdır. En düşük paya sahip olan aralık ise % 6 (12 kişi) ile 4.000 TL ve üzeri aralığıdır. Çorum ilinden ankete katılanların gelir dağılımı açısından en yüksek paya sahip olan aralık % 43 (86 kişi) ile 2.000-2.999 TL aralığıdır. En düşük paya sahip olan aralık ise % 6 (12 kişi) ile 4.000 TL ve üzeri aralığıdır.

Tablo 6. Yozgat ve Çorum İllerinde Ankete Katılanların Yatırım Yapma Oranları

YATIRIM YAPMA ORANLARI	YOZGAT			ÇORUM		
	Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde	Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde
%0-%10	102	51.0	51.0	120	60.0	60.0
%11-%20	57	28.5	79.5	48	24.0	84.0
%21-%30	22	11.0	90.5	17	8.5	92.5
%31-%40	13	6.5	97.0	8	4.0	96.5
%41 ve üzeri	6	3.0	100.0	7	3.5	100.0
Toplam	200	100.0		200	100.0	

Tablo 6'da ankete katılanların gelirlerinden yatırım için ayırdıkları oranların dağılımı yer almaktadır. Her iki ilde de katılımcıların çoğunluğu (%50'den fazla) gelirlerinden yatırımlarına %0-%10 oranında pay ayırmaktadır (Yozgat ilinde %51'lik pay ile 102 kişi, Çorum ilinde %60'lık pay ile 120 kişi). Her iki ilde de en küçük dilime yatırımlarına %41 ve üzeri pay ayıranlar sahiptir (Yozgat %3'lük pay ile 6 kişi, Çorum ilinde %3,5'lik pay ile 7 kişi).

Tablo 7. Yozgat ve Çorum İllerinde Ankete Katılanların Yatırım Araçları Dağılımı

YATIRIM ARAÇLARI DAĞILIMI	YOZGAT			ÇORUM		
	Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde	Frekans	Yüzde	Birikimli Yüzde
TL Mevduat	81	40.5	40.5	65	32.5	32.5
Döviz Mevduat	26	13.0	53.5	20	10.0	42.5
Altın	82	41.0	94.5	96	48.0	90.5
Hisse Senedi	9	4.5	99.0	14	7.0	97.5
Hazine Bonosu-Devlet Tahvili	2	1.0	100.0	5	2.5	100.0
Toplam	200	100.0		200	100.0	

Yozgat ilinden katılanların % 40,5'i olan 81 kişi TL Mevduat, %13'ü olan 26 kişi Döviz Mevduat, %41'i olan 82 kişi Altın, %4,5'i olan 9 kişi Hisse Senedi, % 1'i olan 2 kişi de Hazine Bonosu-Devlet Tahvili tercih etmektedir. Çorum ilinden katılanların % 32,5'i olan 65 kişi TL Mevduat, %10'u olan 20 kişi Döviz Mevduat, %48'i olan 96 kişi Altın, %7'si olan 14 kişi Hisse Senedi, % 2,5'i olan 5 kişi de Hazine Bonosu-Devlet Tahvili tercih etmektedir. Her iki gruptaki bireysel yatırımcıların, yatırım aracı tercihleri arasında benzerlikler görülmektedir. Tüm katılımcılar incelendiğinde yatırım aracı olarak en çok altın (toplam 178 kişi ile % 44,5) ve TL mevduat (146 kişi ile % 36,5) tercih edilmiştir. Yatırım aracı olarak hisse senedini ve hazine bonosu/devlet tahvili ankete katılanlar tarafından çok az tercih edilmiştir.

Tablo 8.a. Yozgat İlinde Meslek Gruplarına Göre Yatırım Araçlarının Dağılımı

Meslek		TL Mevduat	Döviz Mevduat	Altın	Hisse Senedi	Hazine Bonosu Devlet Tahvili	Toplam
Memur	Sayı	16	5	25	1	0	47
	% meslek içi	34.0%	10.6%	53.2%	2.1%	.0%	100.0%
	% yatırım aracı içinde	19.8%	19.2%	30.5%	11.1%	.0%	23.5%
	% Toplam	8.0%	2.5%	12.5%	.5%	.0%	23.5%
İşçi	Sayı	18	4	19	1	0	42
	% meslek içi	42.9%	9.5%	45.2%	2.4%	.0%	100.0%
	% yatırım aracı içinde	22.2%	15.4%	23.2%	11.1%	.0%	21.0%
	% Toplam	9.0%	2.0%	9.5%	.5%	.0%	21.0%
Serbest meslek	Sayı	13	3	9	1	0	26
	% meslek içi	50.0%	11.5%	34.6%	3.8%	.0%	100.0%
	% yatırım aracı içinde	16.0%	11.5%	11.0%	11.1%	.0%	13.0%
	% Toplam	6.5%	1.5%	4.5%	.5%	.0%	13.0%
Emekli	Sayı	13	2	9	0	0	24
	% meslek içi	54.2%	8.3%	37.5%	.0%	.0%	100.0%
	% yatırım aracı içinde	16.0%	7.7%	11.0%	.0%	.0%	12.0%
	% Toplam	6.5%	1.0%	4.5%	.0%	.0%	12.0%
Ev hanımı	Sayı	2	2	3	0	0	7
	% meslek içi	28.6%	28.6%	42.9%	.0%	.0%	100.0%
	% yatırım aracı içinde	2.5%	7.7%	3.7%	.0%	.0%	3.5%
	% Toplam	1.0%	1.0%	1.5%	.0%	.0%	3.5%

Davranışsal Finans Yaklaşımı İle Çorum Ve Yozgat İllerindeki Yatırımcıların Karşılaştırması

Yönetici	Sayı	2	0	1	0	1	4
	% meslek içi	50.0%	.0%	25.0%	.0%	25.0%	100.0%
	% yatırım aracı içinde	2.5%	.0%	1.2%	.0%	50.0%	2.0%
	% Toplam	1.0%	.0%	.5%	.0%	.5%	2.0%
Öğretmen	Sayı	1	2	4	2	0	9
	% meslek içi	11.1%	22.2%	44.4%	22.2%	.0%	100.0%
	% yatırım aracı içinde	1.2%	7.7%	4.9%	22.2%	.0%	4.5%
	% Toplam	.5%	1.0%	2.0%	1.0%	.0%	4.5%
Öğretim elamanı	Sayı	0	2	1	1	0	4
	% meslek içi	.0%	50.0%	25.0%	25.0%	.0%	100.0%
	% yatırım aracı içinde	.0%	7.7%	1.2%	11.1%	.0%	2.0%
	% Toplam	.0%	1.0%	.5%	.5%	.0%	2.0%
Finans sektörü	Sayı	1	0	1	1	1	4
	% meslek içi	25.0%	.0%	25.0%	25.0%	25.0%	100.0%
	% yatırım aracı içinde	1.2%	.0%	1.2%	11.1%	50.0%	2.0%
	% Toplam	.5%	.0%	.5%	.5%	.5%	2.0%
Diğer	Sayı	15	6	10	2	0	33
	% meslek içi	45.5%	18.2%	30.3%	6.1%	.0%	100.0%
	% yatırım aracı içinde	18.5%	23.1%	12.2%	22.2%	.0%	16.5%
	% Toplam	7.5%	3.0%	5.0%	1.0%	.0%	16.5%
Toplam	Sayı	81	26	82	9	2	200
	% meslek içi	40.5%	13.0%	41.0%	4.5%	1.0%	100.0%
	% yatırım aracı içinde	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
	% Toplam	40.5%	13.0%	41.0%	4.5%	1.0%	100.0%

Tablo 8.b. Çorum İlinde Meslek Gruplarına Göre Yatırım Araçlarının Dağılımı

Meslek		TL Mevduat	Döviz Mevduat	Altın	Hisse Senedi	Hazine Bonosu Devlet Tahvili	Toplam
Memur	Sayı	8	4	31	1	0	44
	% meslek içi	18.2%	9.1%	70.5%	2.3%	.0%	100.0%
	% yatırım aracı içinde	12.3%	20.0%	32.3%	7.1%	.0%	22.0%
	% Toplam	4.0%	2.0%	15.5%	.5%	.0%	22.0%
İşçi	Sayı	10	2	10	1	1	24
	% meslek içi	41.7%	8.3%	41.7%	4.2%	4.2%	100.0%
	% yatırım aracı içinde	15.4%	10.0%	10.4%	7.1%	20.0%	12.0%
	% Toplam	5.0%	1.0%	5.0%	.5%	.5%	12.0%
Serbest meslek	Sayı	14	8	10	1	1	34
	% meslek içi	41.2%	23.5%	29.4%	2.9%	2.9%	100.0%
	% yatırım aracı içinde	21.5%	40.0%	10.4%	7.1%	20.0%	17.0%
	% Toplam	7.0%	4.0%	5.0%	.5%	.5%	17.0%
Emekli	Sayı	9	1	8	0	0	18
	% meslek içi	50.0%	5.6%	44.4%	.0%	.0%	100.0%
	% yatırım aracı içinde	13.8%	5.0%	8.3%	.0%	.0%	9.0%

	% Toplam	4.5%	.5%	4.0%	.0%	.0%	9.0%
Ev hanımı	Sayı	0	0	4	0	0	4
	% meslek içi	.0%	.0%	100.0%	.0%	.0%	100.0%
	% yatırım aracı içinde	.0%	.0%	4.2%	.0%	.0%	2.0%
	% Toplam	.0%	.0%	2.0%	.0%	.0%	2.0%
Yönetici	Sayı	3	0	0	2	2	7
	% meslek içi	42.9%	.0%	.0%	28.6%	28.6%	100.0%
	% yatırım aracı içinde	4.6%	.0%	.0%	14.3%	40.0%	3.5%
	% Toplam	1.5%	.0%	.0%	1.0%	1.0%	3.5%
Öğretmen	Sayı	2	2	2	0	0	6
	% meslek içi	33.3%	33.3%	33.3%	.0%	.0%	100.0%
	% yatırım aracı içinde	3.1%	10.0%	2.1%	.0%	.0%	3.0%
	% Toplam	1.0%	1.0%	1.0%	.0%	.0%	3.0%
Öğretim elamanı	Sayı	12	1	24	2	0	39
	% meslek içi	30.8%	2.6%	61.5%	5.1%	.0%	100.0%
	% yatırım aracı içinde	18.5%	5.0%	25.0%	14.3%	.0%	19.5%
	% Toplam	6.0%	.5%	12.0%	1.0%	.0%	19.5%
Finans sektörü	Sayı	1	0	0	5	1	7
	% meslek içi	14.3%	.0%	.0%	71.4%	14.3%	100.0%

	% yatırım aracı içinde	1.5%	10.0%	10.0%	35.7%	20.0%	3.5%
	% Toplam	1.5%	10.0%	10.0%	2.5%	15.0%	3.5%
Diğer	Sayı	6	2	7	2	0	17
	% meslek içi	35.3%	11.8%	41.2%	11.8%	0.0%	100.0%
	% yatırım aracı içinde	9.2%	10.0%	7.3%	14.3%	0.0%	8.5%
	% Toplam	3.0%	1.0%	3.5%	1.0%	0.0%	8.5%
Toplam	Sayı	81	65	20	96	14	5
	% meslek içi	40.5%	32.5%	10.0%	48.0%	7.0%	2.5%
	% yatırım aracı içinde	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
	% Toplam	40.5%	32.5%	10.0%	48.0%	7.0%	2.5%

Yozgat ve Çorum illerinde ankete katılanların meslek gruplarına göre hangi tür yatırım aracını tercih ettikleri Tablo 8.a. (Yozgat) ve Tablo 8.b.'de (Çorum) gösterilmiştir. Birden fazla çalışmada yer alan birbiriyle alakalı değişkenlerden daha anlamlı bilgiler almak amacıyla çapraz tablo (crosstabulation) hazırlanmıştır. Yozgat ilinde ankete katılan yatırımcılardan memurlar (%53,2 oranında), işçiler (%45,2 oranında), ev hanımları (%42,9 oranında) ve öğretmenlerin (%44,4 oranında) öncelikli tercihleri altın yönünde olmuştur. Serbest meslek sahipleri (%50 oranında/2 kişiden biri), emekliler (%54,2 oranında) ve yöneticiler (%50 oranında) ise TL Mevduata öncelik vermiştir. Öğretim elemanları ise % 50 oranı ile Döviz Mevduatı öncelikle tercih etmişlerdir. Çorum ilinden ankete katılan ev hanımları (tamamı-%100), memurlar (yaklaşık 4 kişiden 3'ü-%70,5), öğretim elemanları (yarısından fazlası-%61,5) ve diğer meslek grupları (%41,2) tarafından en çok tercih edilen yatırım aracı altın olmuştur. Emekliler (%50) ve serbest meslek sahibi olanlar (%41,2) yatırım aracı olarak en çok TL Mevduatı tercih etmişlerdir. İşçiler altın ve TL Mevduata aynı oranda (%41,7) öncelik vermişlerdir. Ankete katılan yatırımcılardan hisse senedi ve hazine bonusu/devlet tahvili tercih edenlerin, finans sektörü çalışanları (5 kişi ile %71) ile çalıştıkları kurum ve kuruluşlarda yönetici (2 kişi ile %28) kademesinde bulunanlar olduğu görülmektedir.

Tablo 9.a. Yozgat İlinde Aylık Gelire Göre Yatırım Araçlarının Dağılımı

Aylık Gelir	TL Mevduat	Döviz Mevduat	Altın	Hisse Senedi	Hazine Bonosu Devlet Tahvili	Toplam
500-999 TL	Sayı 17	1	13	1	0	32
% Aylık gelir içinde	53.1%	3.1%	40.6%	3.1%	.0%	100.0%
% Yatırım aracı içinde	21.0%	3.8%	15.9%	11.1%	.0%	16.0%
% Toplam	8.5%	.5%	6.5%	.5%	.0%	16.0%
1.000-1.999 TL	Sayı 30	5	23	0	0	58
% Aylık gelir içinde	51.7%	8.6%	39.7%	.0%	.0%	100.0%
% Yatırım aracı içinde	37.0%	19.2%	28.0%	.0%	.0%	29.0%
% Toplam	15.0%	2.5%	11.5%	.0%	.0%	29.0%
2.000-2.999 TL	Sayı 25	9	35	2	0	71
% Aylık gelir içinde	35.2%	12.7%	49.3%	2.8%	.0%	100.0%
% Yatırım aracı içinde	30.9%	34.6%	42.7%	22.2%	.0%	35.5%
% Toplam	12.5%	4.5%	17.5%	1.0%	.0%	35.5%
3.000-3.999 TL	Sayı 7	6	10	4	0	27
% Aylık gelir içinde	25.9%	22.2%	37.0%	14.8%	.0%	100.0%
% Yatırım aracı içinde	8.6%	23.1%	12.2%	44.4%	.0%	13.5%
% Toplam	3.5%	3.0%	5.0%	2.0%	.0%	13.5%
4.000 TL ve üzeri	Sayı 2	5	1	2	2	12
% Aylık gelir içinde	16.7%	41.7%	8.3%	16.7%	16.7%	100.0%
% Yatırım aracı içinde	2.5%	19.2%	1.2%	22.2%	100.0%	6.0%
% Toplam	1.0%	2.5%	.5%	1.0%	1.0%	6.0%
Toplam	Sayı 81	81	26	82	9	2
% Aylık gelir içinde	40.5%	40.5%	13.0%	41.0%	4.5%	1.0%
% Yatırım aracı içinde	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
% Toplam	40.5%	40.5%	13.0%	41.0%	4.5%	1.0%

Tablo 9.b. Çorum İlinde Aylık Gelire Göre Yatırım Araçlarının Dağılımı

Aylık Gelir	TL Mevduat	Döviz Mevduat	Altın	Hisse Senedi	Hazine Bonosu Devlet Tahvili	Toplam	
500-999 TL	Sayı	17	1	13	1	0	32
	% Aylık gelir içinde	53.1%	3.1%	40.6%	3.1%	.0%	100.0%
	% Yatırım aracı içinde	21.0%	3.8%	15.9%	11.1%	.0%	16.0%
	% Toplam	8.5%	.5%	6.5%	.5%	.0%	16.0%
1.000-1.999 TL	Sayı	30	5	23	0	0	58
	% Aylık gelir içinde	51.7%	8.6%	39.7%	.0%	.0%	100.0%
	% Yatırım aracı içinde	37.0%	19.2%	28.0%	.0%	.0%	29.0%
	% Toplam	15.0%	2.5%	11.5%	.0%	.0%	29.0%
2.000-2.999 TL	Sayı	25	9	35	2	0	71
	% Aylık gelir içinde	35.2%	12.7%	49.3%	2.8%	.0%	100.0%
	% Yatırım aracı içinde	30.9%	34.6%	42.7%	22.2%	.0%	35.5%
	% Toplam	12.5%	4.5%	17.5%	1.0%	.0%	35.5%
3.000-3.999 TL	Sayı	7	6	10	4	0	27
	% Aylık gelir içinde	25.9%	22.2%	37.0%	14.8%	.0%	100.0%
	% Yatırım aracı içinde	8.6%	23.1%	12.2%	44.4%	.0%	13.5%
	% Toplam	3.5%	3.0%	5.0%	2.0%	.0%	13.5%

4.000 TL ve üzeri	Sayı	2	5	1	2	2	12
% Aylık gelir içinde	%	16.7%	41.7%	8.3%	16.7%	16.7%	100.0%
% Yatırım aracı içinde	%	2.5%	19.2%	1.2%	22.2%	100.0%	6.0%
% Toplam	%	1.0%	2.5%	5%	1.0%	1.0%	6.0%
Toplam	Sayı	81	26	82	9	2	200
% Aylık gelir içinde	%	40.5%	13.0%	41.0%	4.5%	1.0%	100.0%
% Yatırım aracı içinde	%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
% Toplam	%	40.5%	13.0%	41.0%	4.5%	1.0%	100.0%

Aylık gelire göre yatırım araçlarının dağılımı Tablo 9.a. ve Tablo 9.b.'de görülmektedir. Bireysel yatırımcıların aylık gelir ile yatırım için tercih ettikleri yatırım aracı değişkenlerinin çapraz tablosunda (crosstabulation) Yozgat ilindeki bireysel yatırımcıların en çok altın (83 kişi ile %41) ve TL mevduatı (81 kişi ile %40) tercih ettiği görülmektedir. Gelir düzeyi 500-999TL ile 1000-1.999TL aralığında olan katılımcılar yatırım aracı olarak öncelikle TL mevduatı tercih etmişlerdir. 2.000-2.999TL ve 3.000-3.999TL aralığındaki katılımcılar yatırım aracı olarak en çok altını tercih etmişlerdir. 4.000TL ve üzeri geliri olanlar ise Döviz Mevduatını öncelikli olarak tercih etmişlerdir. Çorum ilinden ankete katılan yatırımcıların Yozgat ilindeki yatırımcılara benzer yatırım aracı tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Yine altın en çok tercih edilen (96 kişi ile %48) yatırım aracı olurken, TL Mevduat (65 kişi ile %32) ikinci sırada tercih edilen yatırım aracı olmuştur. Ayrıca gelir düzeyi 500-999TL aralığında olan yatırımcılar en çok TL Mevduatını tercih ederken; 1000-1.999TL, 2.000-2.999TL ve 3.000-3.999TL aralığındaki katılımcılar ise en çok altını yatırım aracı olarak tercih etmiştir. 4.000TL ve üzeri geliri olan katılımcılar ise yatırım aracı olarak en çok hisse senedini tercih ettiklerini beyan etmişlerdir.

Tablo 10.a. Yozgat İlinde Eğitim Seviyesine Göre Yatırım Araçlarının Dağılımı

Eğitim Seviyesi		TL Mevduat	Döviz Mevduat	Altın	Hisse Senedi	Hazine Bonosu-Devlet Tahvili	Toplam
İlköğretim	Sayı	43	8	28	1	0	80
	% Eğitim seviyesi içinde	53.8%	10.0%	35.0%	1.3%	.0%	100.0%
	% Yatırım aracı içinde	53.1%	30.8%	34.1%	11.1%	.0%	40.0%
	Sayı	17	5	28	1	0	51
Lise	% Eğitim seviyesi içinde	33.3%	9.8%	54.9%	2.0%	.0%	100.0%
	% Yatırım aracı içinde	21.0%	19.2%	34.1%	11.1%	.0%	25.5%
Önlisans	Sayı	11	2	7	1	1	22
	% Eğitim seviyesi içinde	50.0%	9.1%	31.8%	4.5%	4.5%	100.0%
	% Yatırım aracı içinde	13.6%	7.7%	8.5%	11.1%	50.0%	11.0%
	Sayı	10	7	18	3	1	39
Lisans	% Eğitim seviyesi içinde	25.6%	17.9%	46.2%	7.7%	2.6%	100.0%
	% Yatırım aracı içinde	12.3%	26.9%	22.0%	33.3%	50.0%	19.5%
Lisansüstü	Sayı	0	4	1	3	0	8
	% Eğitim seviyesi içinde	.0%	50.0%	12.5%	37.5%	.0%	100.0%
	% Yatırım aracı içinde	.0%	15.4%	1.2%	33.3%	.0%	4.0%
	Sayı	81	26	82	9	2	200
Toplam	% Eğitim seviyesi içinde	40.5%	13.0%	41.0%	4.5%	1.0%	100.0%
	% Yatırım aracı içinde	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tablo 10.b. Çorum İlinde Eğitim Seviyesine Göre Yatırım Araçlarının Dağılımı

Eğitim Seviyesi	TL Mevduat	Döviz Mevduat	Altın	Hisse Senedi	Hazine Bonosu-Devlet Tahvili	Toplam
İlköğretim Sayı	16	1	23	0	0	40
% Eğitim seviyesi içinde	40.0%	2.5%	57.5%	.0%	.0%	100.0%
% Yatırım aracı içinde	24.6%	5.0%	24.0%	.0%	.0%	20.0%
Lise Sayı	21	5	15	1	0	42
% Eğitim seviyesi içinde	50.0%	11.9%	35.7%	2.4%	.0%	100.0%
% Yatırım aracı içinde	32.3%	25.0%	15.6%	7.1%	.0%	21.0%
Önlisans Sayı	9	5	21	4	1	40
% Eğitim seviyesi içinde	22.5%	12.5%	52.5%	10.0%	2.5%	100.0%
% Yatırım aracı içinde	13.8%	25.0%	21.9%	28.6%	20.0%	20.0%
Lisans Sayı	10	7	14	7	2	40
% Eğitim seviyesi içinde	25.0%	17.5%	35.0%	17.5%	5.0%	100.0%
% Yatırım aracı içinde	15.4%	35.0%	14.6%	50.0%	40.0%	20.0%
Lisansustu Sayı	9	2	23	2	2	38
% Eğitim seviyesi içinde	23.7%	5.3%	60.5%	5.3%	5.3%	100.0%
% Yatırım aracı içinde	13.8%	10.0%	24.0%	14.3%	40.0%	19.0%

Toplam	Sayı	65	20	96	14	5	200
	% Eğitim seviyesi içinde	32.5%	10.0%	48.0%	7.0%	2.5%	100.0%
	% Yatırım aracı içinde	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Yozgat ve Çorum illerinde ankete katılanların eğitim ve yatırım aracı değişkeni arasındaki çapraz tablolar Tablo 10.a. ve Tablo 10.b.'de yer almaktadır. Katılımcıların eğitim düzeyine göre yatırım aracı tercihlerini gösterir çapraz tabloya bakıldığında, Yozgat ilindeki bireysel katılımcılardan lise (%54,9) ve lisans mezunu (%46,2) olanların yatırım aracı olarak en çok altını tercih ettiği, ilköğretim (%53,8) ve önlisans (%50) mezunlarının ise yatırım aracı olarak en çok TL mevduatı tercih ettiği görülmektedir. Lisansüstü mezunu (%50) olan katılımcılar ise yatırım aracı olarak en çok döviz mevduatı tercih etmişlerdir. Çorum ilinden katılımcı olan bireysel yatırımcılardan lise (%50) mezunları öncelikle TL mevduatı tercih ederken, ilköğretim (%57,5) önlisans (%52,5), lisans (%35) ve lisansüstü (%60,5) mezunları altını öncelikli yatırım aracı olarak tercih etmektedirler.

2.7. Hipotezlerin Test Edilmesi

Yozgat ve Çorum ilinde yaşayan toplamda 400 yatırımcı arasında demografik özellikleri ve yatırım tercihleri arasında her iki gruba ait ortalamalar arasında farklılığın olup olmadığı ile ilgili araştırma hipotezlerini test etmek için F testi veya Varyans Analizi (ANOVA- Analysis of Variance) kullanılmıştır.

H₁: Yozgat ilinde yaşayan yatırımcılar ile Çorum ilinde yaşayan yatırımcılar arasında, yatırım tercihlerine göre anlamlı farklılık gösterir.

	Örnekleme	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		En Az	En Çok
					Alt Sınır	Üst Sınır		
YOZGAT	200	2.1250	1.0367	.07331	1.9804	2.2696	1.00	5.00
ÇORUM	200	2.3550	1.0977	.07762	2.2019	2.5081	.00	5.00
Toplam	400	2.2400	1.0725	.05363	2.1346	2.3454	.00	5.00

ANOVA

	Karelerin Toplamı	df	Karelerin Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	5.290	1	5.290	4.641	.032
Gruplar İçi	453.670	398	1.140		
Toplam	458.960	399			

Ankete katılan her iki gruptaki yatırımcıların yatırım aracı tercihleri istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir. % 95 güven düzeyinde yapılan F testi sonucuna göre anlamlılık değeri $p=0,032 < 0,05$ bulunmuştur. Yatırım aracı açısından yatırım araçları tercihlerine göre $p < 0,05$ olduğundan, H_1 hipotezi kabul edilmiştir.

H_2 : Yozgat ilinde yaşayan yatırımcılar ile Çorum ilinde yaşayan yatırımcıların kazançları ile para ve sermaye piyasası araçlarına yatırım oranları arasında anlamlı farklılık gösterir.

	Örneklem	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		En Az	En Çok
					Alt Sınır	Üst Sınır		
YOZGAT	200	1.8150	1.06605	.07538	1.6664	1.9636	.00	5.00
ÇORUM	200	1.6650	1.03350	.07308	1.5209	1.8091	.00	5.00
Toplam	400	1.7400	1.05127	.05256	1.6367	1.8433	.00	5.00

ANOVA

	Karelerin Toplamı	df	Karelerin Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	2.250	1	2.250	2.041	.154
Gruplar İçi	438.710	398	1.102		
Toplam	440.960	399			

Ankete katılan her iki gruptaki yatırımcıların elde ettikleri kazanç ve yatırım için ayırdıkları yatırım oranları anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($0,154 < 0,05$). Ankete katılan her iki gruptaki bireysel yatırımcıların yatırım araçları için gelirlerinden ayırdıkları yüzdelik oranlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir. % 95 güven düzeyinde yapılan F testi sonucuna göre anlamlılık değeri $p=0,154 > 0,05$ bulunmuştur. Her iki gruptaki bireysel yatırımcıların para ve piyasa araçlarına kullandıkları gelir oranı arasında farklılık değerine göre $p > 0,05$ olduğundan H_2 hipotezi reddedilmiştir. H_3 : Yozgat ve Çorum illerinde yaşayan bireysel yatırımcıların yatırımlarında en çok gelir getiren araçları tercih etmeleri arasında anlamlı farklılık gösterir.

	Örneklem	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		En Az	En Çok
					Alt Sınır	Üst Sınır		
YOZGAT	200	3.1450	1.26172	.08922	2.9691	3.3209	.00	4.00
ÇORUM	200	3.1100	1.15958	.08199	2.9483	3.2717	.00	4.00
Toplam	400	3.1275	1.21033	.06052	3.0085	3.2465	.00	4.00

ANOVA

	Karelerin Toplamı	df	Karelerin Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	.123	1	.123	.083	.773
Gruplar İçi	584.375	398	1.468		
Toplam	584.498	399			

Ankete katılan her iki gruptaki yatırımcıların yapacakları yatırımlarda en çok gelir getiren yatırım araçlarını tercih etmelerinde her iki bireysel yatırımcı arasında anlamlı farklılık gözlenmemiştir ($0,773 < 0,05$). % 95

güven düzeyinde yapılan F testi sonucuna göre anlamlılık değeri $p=0,773 > 0,05$ olarak bulunmuştur. Her iki gruptaki bireysel yatırımcıların en çok gelir getiren yatırım araçlarını tercih etme davranışı arasında farklılık değerine göre $p > 0,05$ olduğundan H_3 hipotezi reddedilmiştir.

H₄: Yozgat ve Çorum illerinde yaşayan bireysel yatırımcıların aracı kurumların tavsiyelerine uyma davranışları anlamlı farklılık gösterir.

	Örnekleme	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		En Az	En Çok
					Alt Sınır	Üst Sınır		
YOZGAT	200	1.8900	1.25930	.08905	1.7144	2.0656	.00	4.00
ÇORUM	200	2.4000	1.37822	.09746	2.2078	2.5922	.00	4.00
Toplam	400	2.1450	1.34294	.06715	2.0130	2.2770	.00	4.00

ANOVA

	Karelerin Toplamı	df	Karelerin Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	26.010	1	26.010	14.925	.000
Gruplar İçi	693.580	398	1.743		
Toplam	719.590	399			

Yatırımcıların yatırımlarını tercih ederken aracı kurumlardan yararlanma hususunda her iki grup arasında anlamlı bir farklılık gözlenmiştir ($0,000 < 0,05$). Ankete katılan her iki gruptaki bireysel yatırımcıların yatırım araçları için gelirlerinden ayırdıkları yüzdelik oranlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir. % 95 güven düzeyinde yapılan F testi sonucuna göre anlamlılık değeri $p=0,000 < 0,05$ bulunmuştur. Her iki gruptaki bireysel yatırımcıların yatırım davranışlarını aracı kurumların tavsiyelerini dikkate aldıkları görülmektedir. Yatırım davranışları her iki grup arasındaki farklılık değerine göre $p > 0,05$ olduğundan H_4 hipotezi kabul edilmiştir.

H₅: Yozgat ve Çorum illerinde yaşayan bireysel yatırımcıların yatırım kararlarında arkadaş ve yakınlarının yatırım kararlarının etkisi her iki grup arasında anlamlı farklılık göstermez.

	Örnekleme	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		En Az	En Çok
					Alt Sınır	Üst Sınır		
YOZGAT	200	2.3450	1.22206	.08641	2.1746	2.5154	.00	4.00
ÇORUM	200	2.0100	1.34123	.09484	1.8230	2.1970	.00	4.00
Toplam	400	2.1775	1.29235	.06462	2.0505	2.3045	.00	4.00

ANOVA

	Karelerin Toplamı	df	Karelerin Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	11.223	1	11.223	6.817	.009
Gruplar İçi	655.175	398	1.646		
Toplam	666.397	399			

Yatırımcıların yatırımların davranışlarında arkadaş veya yakınlarının yatırım davranışlarını etkilediği hususu her iki grup arasında anlamlı bir

Davranışsal Finans Yaklaşımı İle Çorum Ve Yozgat İllerindeki Yatırımcıların Karşılaştırması

farklılık göstermektedir ($0,009 < 0,05$). % 95 güven düzeyinde yapılan F testi sonucuna göre anlamlılık değeri $p=0,009 < 0,05$ bulunmuştur. Her iki gruptaki bireysel yatırımcıların yatırım davranışlarında arkadaş ve yakınlarının yatırım kararları ve davranışlarını dikkate aldıkları görülmektedir. Yatırım davranışları her iki grup arasındaki farklılık değerine göre $p > 0,05$ olduğundan H_5 hipotezi kabul edilmiştir.

H₆: Yozgat ve Çorum illerinde yaşayan bireysel yatırımcıların dini görüşlerinin yatırım kararlarını etkileme durumu her iki grup arasında anlamlı farklılık gösterir.

	Örneklem	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		En Az	En Çok
					Alt Sınır	Üst Sınır		
YOZGAT	200	2.2250	1.35779	.09601	2.0357	2.4143	.00	4.00
ÇORUM	200	2.2300	1.31367	.09289	2.0468	2.4132	.00	4.00
Toplam	400	2.2275	1.33424	.06671	2.0963	2.3587	.00	4.00

ANOVA

	Karelerin Toplamı	df	Karelerin Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	.002	1	.002	.001	.970
Gruplar İçi	710.295	398	1.785		
Toplam	710.297	399			

Yozgat ve Çorum illerinde yaşayan bireysel yatırımcıların dini görüşlerinin yatırım kararlarını etkileme durumu her iki grup arasında anlamlı farklılık göstermez ($0,970 > 0,05$). % 95 güven düzeyinde yapılan F testi sonucuna göre anlamlılık değeri $p=0,970$ olarak bulunmuştur. Yatırım davranışları her iki grup arasındaki farklılık değerine göre $p > 0,05$ olduğundan H_6 hipotezi kabul edilmemiştir.

H₇: Yozgat ve Çorum illerinde yaşayan bireysel yatırımcıların yatırımlarında riskten uzak durma davranışlarında her iki grup arasında anlamlı farklılık gösterir.

	Örneklem	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		En Az	En Çok
					Alt Sınır	Üst Sınır		
YOZGAT	200	2.7950	1.30055	.09196	2.6137	2.9763	.00	4.00
ÇORUM	200	2.8250	1.22551	.08666	2.6541	2.9959	.00	4.00
Toplam	400	2.8100	1.26209	.06310	2.6859	2.9341	.00	4.00

ANOVA

	Karelerin Toplamı	df	Karelerin Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	.090	1	.090	.056	.812
Gruplar İçi	635.470	398	1.597		
Toplam	635.560	399			

Yatırımcıların yatırımlarında riskten uzak durma davranışında her iki grup arasında anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($0,812 > 0,05$). % 95 güven düzeyinde yapılan F testi sonucuna göre anlamlılık değeri $p=0,812$ bulunmuştur. Her iki gruptaki bireysel yatırımcıların yatırım davranışlarında

riskli yatırımdan uzak durdukları görülmektedir. Yatırım davranışları her iki grup arasındaki farklılık değerine göre $p > 0,05$ olduğundan H_7 hipotezi kabul edilmemiştir.

H₈: Yozgat ve Çorum illerinde yaşayan bireysel yatırımcıların yatırımlarında yazılı ve görsel basındaki kriz haberlerinden etkilenip piyasadaki yatırımlarını çekme davranışında her iki grup arasında anlamlı farklılık gösterir.

	Örnekle m	Ortala ma	Standar t Sapma	Standar t Hata	%95 Güven Aralığı		En Az	En Çok
					Alt Sınır	Üst Sınır		
YOZGAT	200	2.2100	1.39846	.09889	2.0150	2.4050	.00	4.00
ÇORUM	200	2.1150	2.44575	.17294	1.7740	2.4560	.00	30.00
Toplam	400	2.1625	1.99023	.09951	1.9669	2.3581	.00	30.00

ANOVA

	Karelerin Toplamı	df	Karelerin Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	.902	1	.902	.227	.634
Gruplar İçi	1579.535	398	3.969		
Toplam	1580.437	399			

Yatırımcıların yatırımlarında yazılı ve görsel basındaki kriz haberlerinden etkilenip piyasadaki yatırımlarını çekme davranışında her iki grup arasında anlamlı farklılık göstermemektedir ($0,634 > 0,05$). % 95 güven düzeyinde yapılan F testi sonucuna göre anlamlılık değeri $p=0,634$ bulunmuştur. Her iki gruptaki bireysel yatırımcıların yatırım davranışlarında yazılı ve görsel basındaki kriz haberlerinden etkilenip piyasadaki yatırımlarını çekme davranışında her iki grup arasında anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Yatırım davranışları her iki grup arasındaki farklılık değerine göre $p > 0,05$ olduğundan H_8 hipotezi kabul edilmemiştir.

H₉: Yozgat ve Çorum illerinde yaşayan bireysel yatırımcıların yatırımlarında havaların güzel ya da kötü gitmesi yatırım kararını etkileme hususunda her iki grup arasında anlamlı farklılık gösterir.

	Örnekle m	Ortalama	Standar t Sapma	Standar t Hata	%95 Güven Aralığı		En Az	En Çok
					Alt Sınır	Üst Sınır		
YOZGAT	200	1.6600	1.11833	.07908	1.5041	1.8159	.00	4.00
ÇORUM	200	1.7300	1.08766	.07691	1.5783	1.8817	.00	4.00
Toplam	400	1.6950	1.10228	.05511	1.5867	1.8033	.00	4.00

ANOVA

	Karelerin Toplamı	df	Karelerin Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	.490	1	.490	.403	.526
Gruplar İçi	484.300	398	1.217		
Toplam	484.790	399			

Yatırımcıların yatırımlarında havaların güzel ya da kötü gitmesi yatırım kararını etkileme hususunda her iki grup arasında anlamlı farklılık göstermemektedir ($0,526 > 0,05$). % 95 güven düzeyinde yapılan F testi sonucuna göre anlamlılık değeri $p=0,526$ olarak bulunmuştur. Yatırım davranışlarının hava durumuna göre değiştirme davranışı her iki grup arasındaki farklılık değerine göre $p > 0,05$ olduğundan H_9 hipotezi kabul edilmemiştir.

H₁₀: Yozgat ve Çorum illerinde yaşayan bireysel yatırımcıların yatırımlarında başarılı oldukları önceki yatırımlardan etkilenecek daha çok yatırım yapmaya yönelme davranışı her iki grup arasında anlamlı farklılık gösterir.

	Örneklem	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		En Az	En Çok
					Alt Sınır	Üst Sınır		
YOZGAT	200	2.8850	1.33065	.09409	2.6995	3.0705	.00	4.00
ÇORUM	200	2.9300	1.12759	.07973	2.7728	3.0872	.00	4.00
Toplam	400	2.9075	1.23197	.06160	2.7864	3.0286	.00	4.00

ANOVA

	Karelerin Toplamı	df	Karelerin Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	.203	1	.203	.133	.715
Gruplar İçi	605.375	398	1.521		
Toplam	605.578	399			

Yozgat ve Çorum illerinde yaşayan bireysel yatırımcıların yatırımlarında başarılı oldukları önceki yatırımlardan etkilenecek daha çok yatırım yapmaya yönelme davranışı karşılaştırıldığında her iki grup arasında anlamlı farklılık göstermez ($0,715 > 0,05$). % 95 güven düzeyinde yapılan F testi sonucuna göre anlamlılık değeri $p=0,715$ olarak bulunmuştur. Yatırım davranışları her iki grup arasındaki farklılık değerine göre $p > 0,05$ olduğundan H_{10} hipotezi kabul edilmemiştir.

H₁₁: Yozgat ve Çorum illerinde yaşayan bireysel yatırımcıların yatırımlarında yapmış oldukları yatırımların değer kaybetmesi durumunda farkı telafi etmek için farklı yatırım araçlarını tercih etme davranışı her iki grup arasında anlamlı farklılık göstermez.

	Örnekle m	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata	%95 Güven Aralığı		En Az	En Çok
					Alt Sınır	Üst Sınır		
YOZGAT	200	2.4700	1.38879	.09820	2.2763	2.6637	.00	4.00
ÇORUM	200	2.6100	1.33673	.09452	2.4236	2.7964	.00	4.00
Toplam	400	2.5400	1.36310	.06816	2.4060	2.6740	.00	4.00

ANOVA

	Karelerin Toplamı	df	Karelerin Ortalaması	F	Sig.
Gruplar Arası	1.960	1	1.960	1.055	.305
Gruplar İçi	739.400	398	1.858		
Toplam	741.360	399			

Yozgat ve Çorum illerinde yaşayan bireysel yatırımcıların, yaptıkları yatırımların değer kaybetmesi durumunda farkı telafi etmek için farklı yatırım araçlarını tercih etme davranışı her iki grup arasında anlamlı farklılık göstermez ($0,305 > 0,05$). % 95 güven düzeyinde yapılan F testi sonucuna göre anlamlılık değeri $p=0,305$ olarak bulunmuştur. Yatırım davranışları her iki grup arasındaki farklılık değerine göre $p > 0,05$ olduğundan H_{11} hipotezi kabul edilmemiştir.

SONUÇ

Yatırımcılarının tamamen mantığa dayalı olarak hareket etmediği, birçok yatırım kararının demografik özellikler ve psikolojik unsurların etkisiyle alındığı gösteren çalışmaları ön plana çıkaran birçok araştırma bulunmaktadır. Bu çalışmada gelişmişlik seviyesi yönünden farklılık gösteren iki farklı ilde yaşayan bireysel yatırımcıların yatırım davranışlarını ve kararlarını etkileyen demografik özellikler ve psikolojik faktörler değerlendirilerek her iki grup arasındaki farklı yatırım davranışları detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Yatırımcıların farklı demografik özelliklerini (cinsiyet, yaş, eğitim, meslek ve gelir) taşımalarına rağmen benzer yatırım araçlarını kullandıkları tespit edilmiştir. Her iki grup içinde yaş aralığı en çok 40-49 yaş aralığında olup, örneklemelerin yaklaşık %40'ını oluşturmaktadır. Eğitim ve gelir seviyesi açısından Çorum ilinde yaşayan bireysel yatırımcıların Yozgat ilinden ankete katılan yatırımcılara göre daha iyi olmasına rağmen, yatırım tercihlerinde her iki grupta benzerlik davranışları göstererek; altın ve TL mevduatı öncelikli olarak yatırım aracı olarak tercih etmişlerdir. Yatırımcıların gelirlerinin küçük bir bölümünü yatırıma ayırdıkları ancak bunu da geleneksel yatırım araçlarına yönlendirdikleri dikkat çekmektedir.

Yozgat ve Çorum illerinde yaşayan bireysel yatırımcılar arasında araştırma bulgularından biri ise her iki gruptaki yatırımcıların yatırım aracı tercihleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Hisse senedi, devlet tahvili gibi yatırım araçlarının pek tercih edilmediği, bu araçlara yatırım yapanların eğitim seviyesinin yüksek olduğu görülmektedir. Bu durumda eğitimin ile finansal tercihleri arasında doğru orantı olduğu ve bu davranışı etkilediği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Her iki şehirde ankete katılanlar yatırımlarını tercih ederken aracı kurumlardan yararlanma hususunda birbirlerinden farklılık göstermektedirler. Ayrıca her iki gruptaki katılımcılar yatırım davranışlarında arkadaş veya yakınlarının yatırım davranışlarından etkilenme durumuyla ilgili olarak iki grup arasında anlamlı bir farklılık göstermektedir. Yozgat ilinde yaşayan bireysel yatırımcılar, Çorum ilinde ankete katılan yatırımcılara göre yatırım davranışlarında, arkadaş ve yakınlarının yatırım tercihlerinden daha çok etkilenmektedirler.

Her iki gruptan ankete katılanların %70 üzerinde yatırım kararlarına güvendikleri; başarılı yatırımları kendilerini daha çok yatırıma sevk ettiği ancak yaptıkları yatırım değer kaybetmesi durumunda telafi etmek için farklı yatırım araçları tercih ettikleri görülmüştür. Katılımcıların yarısından fazlası hava durumunun kötü olması veya güzel olması psikolojik olarak yatırım kararlarını etkilemediğini belirtmişlerdir. Çorum ilindeki yatırımcıların Yozgat ilindeki yatırımcılara göre içlerinde buldukları ruh hali (sevinç, üzüntü vb.) yatırım kararlarında daha çok olumsuz yönde etkilendikleri değerlendirilmiştir. Her iki gruptaki yatırımcıların %70 üzerinde riskli yatırımlardan uzak durdukları ve her iki grup arasında benzerlik görülmektedir.

Bu araştırma farklı yerlerde benzer ölçekli illerde yaşayan bireysel yatırımcıların yatırım kararlarını etkileyen faktörlerin değerlendirilmesi ve farklı ölçekli illerdeki değerlendirmeye alınacak bireysel yatırımcıların yatırım davranışlarındaki farklılıkların açığa çıkarılma çabası bu konuda literatüre katkı sağlayarak daha derinlemesine anlaşılmasına neden olacaktır.

KAYNAKÇA

- Bayrak, O. Kurtuluş. 2012, "Davranışsal Finans", Sermaye Piyasasında Gündem (TSPAKB, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği) S:120, ss.6-17. Kaynak: <http://www.tspakb.org.tr/tr/LinkClick.aspx?fileticket=10hnhl1GcDk%3D&tabid=40&mid=529> (Erişim Tarihi: 14 Ekim 2014).
- Demir, Yusuf. Tahsin Akçakanat. Ahmet Songur. 2011, "Yatırımcıların Psikolojik Eğilimleri ve Yatırım Davranışları Arasındaki İlişki: İMKB Hisse Senedi Yatırımcıları Üzerine Bir Uygulama", Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2011 N:10(1), ss. 117-145.
- Ege, İlhan. Emre Esat Topaloğlu. Dilek Coşkun. 2012, "Davranışsal Finans Ve Anomaliler: Ocak Ayı Anomalisinin İMKB'de Test Edilmesi", Muhasebe ve Finansman Dergisi, Cilt: Ekim, ss.175-189.
- Glaser, Markus. Markus Nöth. Martin Weber. 2008, "Behavioral Finance", Blackwell Handbook of Judgment and Decision Making, Der. Derek J. Koehler ve Nigel Harvey, Blackwell Publishing, ss.527-547.
- Gül, H. Erhan. Bora Çevik. 2014, "2010 ve 2012 Verileriyle Türkiye'de İllerin Gelişmişlik Düzeyi Araştırması, İktisadi Araştırmalar Bölümü", Türkiye İş Bankası yayınları, Sayı: Şubat, ss.2-12.
- İhlas Haber Ajansı. 2014 "İllerin İşgücü Haritası Çıkarıldı" (8 Temmuz), Kaynak: <http://www.ihha.com.tr/haber-illerin-ismucu-haritasi-cikarildi-370369/> (Erişim Tarihi: 16.11.2014).
- Jagongo, Ambrose. Vincent S. Mutswenje. 2014, "A Survey of the Factors Influencing Investment Decisions: The Case of Individual Investors at

the NSE”, International Journal of Humanities and Social Science, Cilt: 4 N: 4, ss. 92-102.

Kaderli, Yusuf. Ramazan Akbulut. 2009, “Şanlıurfa İl Merkezindeki Borsa Yatırımcılarının Profili ve Bu Yatırımcıların Hisse Senetlerine Yatırım Yapma Sürecini Etkileyen Faktörlerin Analizi”, MUFAD Journal, S:43, ss.212-226.

Küçükşille, Engin. Hayrettin Usul. 2012, “Bilişsel Önyargılar Ve Yatırımcı Kararlarına Etkileri”, Yalova Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı. 4, ss.24-35.

Küçükşille, Engin. 2013, “Aydın Evresi Etkisi ve İMKB’de Bir Uygulama” Muhasebe ve Finansman Dergisi, Cilt: Temmuz, ss.187-194.

Sahni, Deepak. 2012, “Behavioral Finance: Testing Applicability On Indian Investors”, Shiv Shakti International Journal Of In Multidisciplinary and Academic Research (SSIJMAR) Cilt: 1, N: 2, (ISSN 2278 – 5973), ss.1-12.

Saraç, Mehmet. Mehmet Burak Kahyaoğlu. 2011, “Bireysel Yatırımcıların Risk Alma Eğilimine Etki Eden Sosyo-Ekonomik ve Demografik Faktörlerin Analizi”, BDDK Bankacılık ve Finansal Piyasalar, Cilt:5, S.2, ss.135-157.

Sefil, Sinem. H. Kutay Çilingiroğlu. 2011, “Davranışsal Finansın Temelleri: Karar Vermenin Bilişsel ve Duygusal Eğilimleri”, İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Yıl:10 S:19, ss. 247-268.

Taner, Berna. G. Cenk Akkaya. 2005, “Yatırımcı Psikolojisi ve Davranışsal Finans Yaklaşımı”, MUFAD Journal, S:27, ss.47-54.

www.tuik.gov.tr

